

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МАГІСТРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

**За підсумками наукових досліджень 2020 року
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ**

Мелітополь 2020

Суми: СУМДУ, 2019. 543 с. URL: <https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&cluster=13951266124923024159&btnI=1&hl=ru&authuser=1>;

3. Нехай В. В. Маркетингова політика розподілу підприємств сільськогосподарського машинобудування. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) (Index Copernicus та ін.)*. 2018. № 2 (37). С. 122–128;

4. Нехай В. В. Обрання консолідованого маркетингу для вирішення проблем збуту сільськогосподарської техніки. *Національний менеджмент в умовах інтеграційних та глобалізаційних викликів* / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Михайлової. Суми : ФОП Литовченко Є. Б., 2019. С. 193–218.

5. Нехай В. В. Инновации создания маркетинговых организаций. *Theory and practice: problems and prospects book of abstracts 21st–22nd of May, 2020*. Marijampole and Kaunas, Lithuania, С. 64-65.

Керівник: д.е.н. Нехай В.В.

НЕОБХІДНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Кравченко К.В., *kkrav4enko14@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Перехід національної економіки України на ринкові принципи функціонування та розвитку обумовлює необхідність кардинальних змін в системі управління, в тому числі, в плануванні діяльності підприємства. Планування на підприємстві є одним з головніших аспектів діяльності організації, тому пропонуємо розглянути в чому саме проявляється його необхідність.

Мета статті – проаналізувати аспекти планування на підприємстві та визначити його необхідність у розрізі сучасних ринкових відносин.

В умовах командно-адміністративної системи, коли Україна була у складі СРСР, було жорстке директивне планування. Підприємство одержувало від органів державного планування і управління завдання щодо майже всієї сукупності показників діяльності, господарських зв'язків. Це не давало йому змоги розробляти оптимальні плани, приймати найкращі рішення виходячи із реальних локальних умов.

В нових умовах господарювання та переходу до ринкового регулювання підприємство самостійно здійснює весь комплекс планової роботи.

Процес планування на підприємстві має передбачати всебічне вивчення дійсності, тенденцій та закономірностей розвитку об'єкту планування та середовища його діяльності. Тобто визначення загроз і можливостей з боку зовнішнього середовища та аналіз сильних і слабких сторін підприємства.

Також велике значення для діяльності підприємства мають такі принципи планування, як: цільова направленість, системність, безперервність, збалансованість, оптимальність використання ресурсів, адекватність об'єкту та предмету планування [3].

Принцип цілеспрямованості означає, що чітко визначені кінцеві цілі є вихідним пунктом планування. В загальному випадку виокремлюють п'ять основних цілей підприємства: господарсько-економічну, виробничо-технологічну, науково-технічну, соціальну, екологічну.

Пріоритетність тієї чи іншої мети змінюється в залежності від економічної політики держави, історичного періоду, екологічного становища в регіоні та світі тощо.

Принцип системності вимагає, щоб планування охоплювало всі сфери діяльності підприємства, усі тенденції, зміни та зворотні зв'язки в його системі. Системний підхід повинен мати місце щодо обґрунтування та вирішення планових завдань на будь-якому рівні управління.

Принцип безперервності означає підтримування безперервної планової перспективи, взаємоузгодження довго-, середньо- та короткострокових планів; своєчасне корегування перспективних та поточних планів, враховуючи зовнішні та внутрішні зміни умов господарювання [5].

Збалансованість, тобто необхідна і достатня кількісна відповідність між взаємозв'язаними розділами та показниками плану, являє собою визначальну умову обґрунтованості планів, реальності їх виконання. Головним її проявом є відповідність між потребами в ресурсах та їх наявністю.

Принцип оптимальності використання ресурсів заключається в тому, що підприємство повинно орієнтуватися на потреби, умови та кон'юнктуру ринку, інтенсифікацію виробництва, впровадження досягнень науково-технічного прогресу, максимально повну реалізацію наявних резервів кращого застосування предметів та знарядь праці, організації виробництва.

Принцип адекватності системи планування на підприємстві щодо об'єкту та предмету планування полягає в тому, що методи планування, показники та розділи планів, організація самого процесу їх розробки повинні постійно переглядатись, а при необхідності — розроблюватись та застосовуватись поліпшені або принципово нові методи та процедури планування [1].

Тобто принципи планування і пояснюють сутність і необхідність здійснення планування на будь-якому підприємстві.

Важливість планування також висловлено у відомому афоризмі: «Планувати чи бути планованим». Зміст цього виразу полягає в тому, що підприємство, яке не вважає за потрібне або не вміє планувати свою діяльність, саме стає об'єктом планування, засобом для досягнення чужих цілей. Звичайно, планування — не всемогутній інструмент, не золотий ключик, що здатний відкрити будь-які двері. Однак серйозний підхід до планування створює основу для стабільної та ефективної роботи підприємства.

Однією з головних аксіом менеджменту підприємств, що працюють у ринкових умовах, є твердження: «Чим більше хаосу в зовнішньому середовищі, тим більше порядку має бути у внутрішній організації дій підприємства».

Відсутність планування ставить підприємства в таке становище, коли вони:

- не розуміють майбутніх задач;
- не вміють розглядати господарювання як безперервний процес;
- втрачають орієнтацію в конкурентному середовищі, бо керуються тільки короткостроковими інтересами і не розуміють загального змісту подій, що відбуваються;
- неспроможні визначити основні потреби ринку [4].

Але застосування системи планування у діяльності підприємств створює важливі переваги:

- робить проблеми, які виникають, більш зрозумілими;
- робить можливою підготовку до використання майбутніх сприятливих умов;
- готує підприємство до незапланованих змін у зовнішньому середовищі;
- поліпшує координацію дій і контроль в організації;
- створює передумови для підвищення кваліфікації менеджерів;
- сприяє раціональнішому розподілу і використанню ресурсів, підвищенню ефективності господарювання [2].

Висновки. Сучасний ринок постійно змінюється під впливом різних факторів і потребує постійного моніторингу і, як наслідок, планування діяльності підприємства. Тому основними факторами зростання необхідності планування є такі:

- зростання рухомості зовнішнього середовища;
- посилення децентралізації в економічних організаціях;
- поява нового стилю керівництва персоналом, який дає працівникові значно більшу свободу дій, сприяє розвиткові його ініціативи і творчих можливостей.

Тобто на даний момент, у нинішніх ринкових відносинах, планування відіграє ключову роль у діяльності організації. Саме від планування залежить існування того чи іншого підприємства на ринку.

Список використаних джерел:

1. Білик М. Д. Фінансове планування на підприємстві в сучасних умовах / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2006. – № 4. – С. 73–76
2. Єрмаков О.Ю., Жибак М.М., Нестеренко С.А. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. Друге вид., доповнене і перероблене. – К.: ЦП «Компринт», 2015. – 227 с.
3. Михайленко О.Ф. та ін. Планування і контроль на підприємстві PDF К. : КНЕУ, 2014. — 459 с.
4. Мойсеєнко І. Є. Фінансове планування підприємств / І. Є. Мойсеєнко // Фінанси України – 2010. – № 9. – С. 68
5. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. Київ: "Каравела", 2003, 432 с.

Науковий керівник: *Нестеренко С. А., д.е.н., професор кафедри менеджменту, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

ЗНАЧЕННЯ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» ДЛЯ ОСОБИСТОВТІ І МЕНЕДЖЕРА

Кравченко К.В., *kkrav4enko14@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Термін «Я-концепція», про який сьогодні можна почути від психологів різних напрямків, соціологів та інших фахівців в області особистісної сфери людини, трактується як система уявлень особистості про саму себе. Ці уявлення можуть усвідомлюватися людиною в різній мірі і бути відносно стійкими. Дана концепція є результатом самопізнання і самооцінювання людини за допомогою окремих образів в рамках різних реальних і уявних ситуаціях, а також за допомогою думок оточуючих і співвіднесення людиною себе з ними. Тому для менеджерів, як для лідерів і тих, хто кожен день взаємодіє з людьми, дуже важливим є значення «Я-концепції».

Мета статті виражається у розкритті аспектів самопізнання людини і його самооцінювання в соціумі та дослідженні впливу «Я-концепції» на особистість і життя людини.

Як самостійне поняття «Я-концепція» стала формуватися ще на рубежі XIX-XX століть, коли активно обговорювалися уявлення про подвійну природу людини як суб'єкта, що пізнає і пізнається. Найбільш яскравими представниками цієї концепції були Абрахам Маслоу і Карл Роджерс. Вони розглядали єдине людське «Я» як основний поведінковий і розвиваючий фактор.

Отже, що таке насправді «Я-концепція» і який психологічний сенс слід в неї вкладати?

Якщо звернутися до психологічних словників, то «Я-концепція» визначається в них як динамічна система уявлень особистості про саму себе. Англійський психолог Роберт Бернс в своїй роботі «Розвиток Я-концепції і виховання» говорить про «Я-концепцію», як про сукупність всіх наявних у людини уявлень про себе, взаємопов'язаної з їх оцінкою. [1]

«Я-концепція» виникає у індивіда при соціальній взаємодії як неминучий і завжди унікальний результат психічного розвитку, а також в якості щодо сталого і, одночасно з цим, схильного внутрішнім трансформаціям психічного придбання.

Початкову залежність «Я-концепції» від впливів ззовні неможливо оскаржити, проте у міру розвитку вона починає грати самостійну роль в життєдіяльності всіх людей. Навколишня дійсність і ставлення до інших людей сприймаються людьми через фільтр «Я-концепції», яка формується в процесі соціалізації і в той же час має конкретні індивідуально-біологічні та соматичні передумови. [4]